

DESEMBER

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

NORGES FRIGJØRING OG ARBEIDERKLASSEN

Det er med nasjonene som med arbeiderklassen. Deres frigjøring må være deres eget verk. Ingen må regne med at andre — nasjoner eller klasser — skal kjempe og lide for deres skyld. Det er en alminnelig regel. En nasjon som f. eks. den norske kan ikke vente at andre nasjoner skal kjempe for den og vinne frihet og selvstendighet for den. Det er utopi.

Det er en viss mindre del av heimefronten som er interessert i en mest mulig passiv befolkning og som derfor i tide og utide har preket passivitetens evangelium. De er selv aktive nok. Og ennå mer aktive ser de ut til å bli når tyskerne blir jaget ut av landet ved andres hjelp, og etterkrigspolitikken blir aktuell.

Stikk i strid med virkelig folkestyre og demokrati foreslår man å bytte det ene mindretallsdiktaturet med et annet. Denne gang skal det lures inn i en ny forkledning, som et nytt «administrasjonsråd»!

Reaksjonens og nynazismens brutale ansikt kan dog ikke skjules av det ytterst tynne demokratiske slør. Disse kretser skal ikke villedde hverken det norske folk eller arbeiderklassen. Folket er nemlig ikke på noen måte tjent med å innta en passiv rolle i landets frigjøringskamp, og når det gjelder etterkrigsproblemene vil også folket selv bestemme. De vil ikke ha mer formynderskap.

En ting må man ha klart på det rene. Den nasjon som ikke vil eller kan yte et virkelig effektivt bidrag i kampen for sin frigjøring, kan ikke vinne noen seier og derfor naturligvis heller ikke bli fri. Hvis man i en slik skjebnekamp som den vi nå gjennomlever, står som passive tilskuere og overlater kampen, lidelsene og ofrene til andre, da har man også ved denne sin holdning overlatt til disse andre å bestemme over seierens frukter.

Den organiserte arbeiderklasse har ved sin kamp og sine ofre ytet sin overordentlig store innsats i Norges frigjøringskamp. Og i den kommende sluttkamp vil den også, både på grunn av sin størrelse og sin stilling i hele samfunnshusholdningen, bli en av de mest avgjørende faktorer. Men denne kraft i folket kan bare komme til full utfoldelse hvis den har en ledelse som har dens fulle tillit. Dette kan bare skje ved at arbeiderne får den andel i ledelsen som de i følge sin innsats og størrelse har den mest soleklare rett til.

Arbeiderklassen må sammen med det store flertall av det norske folk stå samlet i kampen for landets frihet og selvstendighet og et virkelig demokrati. Samlet må den også slå tilbake alle anslag fra folkets fiender når fredens og framtidens Norge skal dannes.

ENHET I MOTSTANDEN!

Muldivarpkreftene på heimefronten arbeider under høytrykk. Hviskekampanjen er deres sterkeste våpen.

Sabotasjegruppene som utenom det offisielle militærapparat retter lam-mende slag mot de fiendtlige livsner-vene betegner muldivarpene som «ban-der» og i kretsene som ligger under for nazipropagandaen nyttes «kom-munistiske bander».

Det er på tide vi gjør det klart for oss h v o r f o r disse gruppene arbeider på siden av militærapparatet.

Opprinnelig var det to militære organisasjoner, «Kongshirden» og mili-tærorganisasjonen som var dannet av de to norske arbeiderpartiene. Den sistnevnte var uten sammenligning størst både hva angår medlemstall og forgrening utover landet.

Etter henstilling fra vår militære overkommando ble disse to organisa-sjonene slått sammen og skulle sortere direkte under forsvarssjefen. Betingelsen var at medlemmene fra begge organisasjoner skulle ha de samme plikter og rettigheter.

Fra ledende hold innen motstands-bevegelsen her heime ble det imidlertid straks satt igang en «opprydding». Det utgikk instruksjer om at enhver som hadde kommunistiske sympatier skulle utelukkes fra ledende posisjoner, nøye i overensstemmelse med etter-krigsquislingenes direktiver.

Her ligger årsaken til at flere av de dyktigste sabotasjegruppene arbeider utenfor heimefrontens militær-organisasjon. De har intet mot å slutte seg til militærorganisasjonen. Betingelsen er at avtalen med over-kommandoen respekteres og at det ikke tåles at reaksjonære elementer driver et antidemokratisk spill innen kampformasjonene.

FRA LAUGSÅND TIL MOTSTANDSFRONT

I den første fase av okku-pasjonen ble den sivile motstand stort sett organisert innenfor de enkelte yrker. Dette var en naturlig følge av at tyskerne og deres norske hånd-langere prøvde å gjøre yrkessambandet til sine redskaper i nazifiseringen. Hvert yrke kom derfor til å føre sin egen kamp etter sine spesielle retnings-linjer. Denne organisasjonsform hadde sin store verdi. Medlemmene av yrket kjente hverandre, de visste hvilke menn var best skikket til å lede mot-standen, de var bunnet sammen ved gammel solidaritet, og de visste hvor langt en kunne gå. Men den faglige oppbyggingen av heimefronten hadde også sine farer. Kontakten mellom de enkelte yrker var ikke alltid den beste, og noe av den gamle laugsånd snek seg inn i vår kamp. Folk aksepterte de paroler som gjalt deres eget fag, mens de følte seg langt mindre for-plikttet av dem som var rettet til hele det norske folk. Etterhvert som kam-pen skiftet karakter, og hovedtyngden ble lagt på de nasjonale paroler, skapte denne innstilling ofte de største van-skeligheter for heimefrontens ledelse. Vi vet hvor lenge det varte før f. eks. parolen om arbeidsinnsatsen trengte igjennom og ble følt som bindende.

I de siste månedene har krigen rykket oss nærmere inn på livet, og den innsats som nå kreves, er i større monn enn før en krigsinnsats. Dette gjelder både den passive motstand som vi hittil har ført, og den aktive som er forberedt og nårsomhelst kan settes inn. Den passive motstand går nå vesentlig ut på å hindre fienden i å utnytte vårt menneskemateriell og våre økonomiske resurser til sine formål. Vi nekter å la oss mobilisere

Forts. side 4.

FRA SOVJETUNIONEN

Utdrag fra «Svensk Typograaftidning».

Intet land er vel i de siste år blitt så omdebattert som Sovjetunionen. Men intet land har en i alminnelighet visst mindre om. Meldingene derfra har vært sterkt motstridende og sjelden saklig bedømt. Ikke minst er bildet av Sovjets fagbevegelse blitt forvrengt, og den gjengse oppfatning av denne er ytterligere fordunklet fordi den arbeider under forhold som vi her i landet ikke kjenner til. De nye forhold i Russland etter revolusjonen stilte fagbevegelsen overfor problemer som en før bare hadde syslet med i teorien. En av fagbevegelsens fremste oppgaver var å fremme produksjonen, øke kvantiteten og bedre kvaliteten. Dette kan synes å passe dårlig med de gamle paroler om kortere arbeidstid og bedre lønn. Her må en imidlertid ta i betraktning de spesielle forhold som fagbevegelsen i Sovjetunionen arbeider under. En grunnleggende forutsetning for å forstå hva som foregår i Sovjet er at en er klar over at arbeiderne betrakter seg som herre i eget hus og at de arbeider for egen regning.

Utviklingen gjennom årene har bevist at denne oppfatning er riktig. En gransking av levestandarden bidrar til å forklare hvorfor. Noen eksempler vil vise det.

Arbeidsløshet er et ukjent begrep i Sovjet. Arbeidsdagen var inntil straks før krigen 6 å 7 timer med seks dagers uke. Mulighetene for utdanning er store. I 1937 studerte 30 mill. barn ved de høyere skoler og 4,4 mill. studerende ved arbeiderfakultetene. Gjennomsnittslønnen steg fra 703 rubel i 1928 til 2776 rubel i 1936, mens antall arbeidere og funksjonærer i samme tid øket fra 11,6 mill. til 25,8 mill. Den totale lønn øket fra 8,2 milliarder

til 71,6 (i 1937 78,3) milliarder rubel. En bør legge merke til at økningen av antall arbeidere i stor utstrekning er skjedd ved at flere familiemedlemmer er beskjeftiget i produksjonen. Derved erinntekten for gjennomsnittsfamilien øket betraktelig over de tall som er nevnt før. Videre må en ta i betraktning det russerne kaller den sosiale lønnen, statens utgifter til befolkningens beste: forsikring, mødre- og barnehjem, hvilehjem, sanatorier, de sosiale og kulturelle goder. I 1927 kostet dette staten 1,6 milliarder, i 1936 15,5 milliarder rubel. Men lønnstigningen blir kanskje opphevet ved tilsvarende prisstigning på livsforbrødenheter? Det motsatte er tilfelle. Regjeringens prispolitikk har gått ut på en alminnelig senking av prisene. Begynnelsen ble gjort med prisene på matvarer. I 1935 sparte forbrukerne 5 milliarder rubel ved prissenking på matvarer og i 1936 enda mer. På tekstilvarer og toiletartikler 1,5 milliarder. Lønnstigningen og prissenkingen viser seg i et øket forbruk av bedre matvarer. Ifølge oppgaver fra Sentralforvaltningen for folkeøkonomisk statistikk i arbeidernes husholdning, steg forbruket av følgende artikler pr. person fra 1932 til 1936: Brød med 28 %, poteter 7, kjøtt, flesk og meieri-produkter 88—92, smør 166, egg 91, sukker 43 og frukt med 95. Dette viser oss en gjennomgripende bedring av arbeidernes kosthold. Statistikken over andre varer gir oss samme bilde: Klær, undertøy og sko har øket med 89 %, toiletartikler 270, utgifter til hygiene 65 og til utdanning og kultur med 103.

En kan således ikke ta feil av tendensen i utviklingen av levestandarden for fagforeningsmedlemmene blant de russiske arbeidere. Mot denne bakgrunn blir det lettere å forstå den nye innstilling til arbeid og foretak

som ligger til grunn for arbeidernes faglige virksomhet i Sovjetunionen.

I en senere artikkel vil fagforeningenes virksomhet i produksjonslivet og samfunnet bli nærmere belyst.

FRA LAUGSÅND forts. fra s. 2.

enten det er til krigsinnsats eller tyskerarbeid, og vi gjennomfører konsekvent den stille sabotasje i alle dens former.

Samtidig må vi innstille oss på kravene om aktiv innsats. For mange vil et slikt krav komme som en forløsning. Vi kan ikke vente, og gode nordmenn vil heller ikke ønske, at vi skal få vår frihet tilbake uten medvirkning som en gave utenfra. Våre heimstyrker står ferdig oppsatt og venter bare på signalet til aksjon. Vi vet at de hver dag håper at dette signal vil komme, og at de da vil gjøre sin plikt. Men også de andre som ikke er militært organisert, må innstille seg på at heimefrontens ledelse vil sette igang aksjoner av en voldsommere karakter enn dem vi hittil har opplevd. Våre fiender er trengt opp i et hjørne, de er desperate og kan gripe til desperate midler. I så fall må vi svare i det eneste språk de forstår. Vi kan ikke forholde oss passivt om tyskerne går til mobilisering, til massehenrettelser eller massedeportasjoner av norske borgere, til omfattende ødeleggelser av våre økonomiske verdier o. s. v. Et våpen som i slike situasjoner kan komme på tale er generalstreik.

Overfor slike muligheter må grensene mellom yrkene falle. Idag er vi ikke arbeidere, prester, advokater, lærere o. s. v., idag er vi først og fremst nordmenn, og vi plikter å sette inn alt, også utenfor den krets hvor vi sedvanlig arbeider. Det er godt å følge parolene, men det er ikke nok. Hver mann må gjøre sin innsats for også

å få andre til å følge dem, og han må forberede seg i tide på å kunne gjøre dette effektivt. Dette er ikke en stor handling, det er en enkel plikt mot vårt land. Fra «Krigsoversikt».

DÅRLIGE NORDMENN

Ved Kra. Brødfabrikk A-S, hvor det produseres brød til den tyske Wehrmacht, hersker det arbeidsforhold som grenser til det utrolige. Bakermester Oscar Borgen og arb. form. Palmer Løvstrand har ved trusler og forbannelser oppjaget tempoet 150 % av hva det var før krigen, de unnsøker seg ikke for personforfølgelse og trakkasering av arbeidere som ikke er myke nok, så de ser seg nødtvunget til å si opp sine plasser, eller blir oppsagt.

Bedriftsleder Rich. Osmundsen harmonerer med driftsherrene, den sivile produksjon blir villig fortregt for den tyske, idet fortjenesten er større. Arbeidernes rettigheter blir gang på gang brutt, under foregivende at tyskerne står bak, samtidig som han på det varmeste understreker sin forståelse av arbeidernes vanskelige stilling, men desverre — de någjeldende lover og bestemmelser hindrer ham i å lette noe på sine arbeideres kår!

Utad gode nordmenn; men innad?

DET FINSKE kommunistpartiet er reorganisert på et kjempemøte i Helsingfors. Det kommer til å gi ut et blad sammen med venstre fløy av sosialdemokratiet som nå fører opposisjonen mot Tannerklikken og som grupperer seg omkring de frigitte sosialdemokratiske politikerne og riksdagsmennene Wiik, Sundstrøm o. a. Det første nr. av bladet er alt kommet, det heter Vapaa Sana. Det har vært endel vansker med å få det ut fordi de finske trykkeriene i det lengste forsøkte å boykotte det.